

Huvudman

Al-Kowneyn utbildning centrum, 8024097555
info@alkowneyn.se
info@kistaschool.se

Ärendet

Tillsyn av Kista International School i Stockholms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Al-Kowneyn utbildning centrum att senast **måndag den 30 september 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaro, anmälan till socialnämnd och disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Al-Kowneyn utbildning centrum inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Al-Kowneyn utbildning centrum ska vidta följande åtgärder

Frånvaro

1. Se till att rektorn, vid utredning av elevers upprepade eller längre frånvaro, kartlägger orsakerna till frånvaron och använder kartläggningen för att sätta in åtgärder för att komma till rätta med frånvaron samt att detta dokumenteras (7 kap. 19 a § skollagen). I detta ingår att rektorn ska se till att det i utredningen av en elevs upprepade eller längre frånvaro anges orsakerna till elevens frånvaro och vilka åtgärder som ska vidtas för att komma till rätta med elevens frånvaro. Huvudmannen ska inkomma med

frånvaroutredningar för de elever som skolan har inlett utredningar för under perioden 16 maj 2024 till 23 september 2024.

2. Se till att rektorn snarast anmäler frånvaro till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro har inletts (7 kap. 19 a § skollagen). I detta ingår att rektorn ska dokumentera: 1) för vilka elever frånvaroutredningar har inletts, 2) när frånvaroutredningarna har inletts, 3) när anmälan om frånvaro har lämnats till huvudmannen för respektive elev. Denna dokumentation ska avse perioden 16 maj 2024 till 23 september 2024. I detta ingår även att rektorn ska dokumentera på vilket sätt anmälan till huvudmannen har ägt rum och vilken information anmälan har innehållit. Huvudmannen ska inkomma med den av rektorn upprättade dokumentationen.
3. Se till att representant för huvudmannen snarast lämnar uppgift till en elevs hemkommun när en utredning av en elevs frånvaro har inletts (7 kap. 22 § skollagen). I detta ingår att representant för huvudmannen ska dokumentera: 1) vilka elever huvudmannen har lämnat uppgift om frånvaro för, 2) till vilka hemkommuner huvudmannen har lämnat uppgift om frånvaro, 3) när huvudmannen har lämnat uppgift om frånvaro för respektive elev. Denna dokumentation ska avse perioden 16 maj 2024 till 23 september 2024. I detta ingår även att representant för huvudmannen ska redovisa på vilket sätt huvudmannen har lämnat uppgift till hemkommunerna. Huvudmannen ska inkomma med den upprättade dokumentationen.
4. Se till att representant för huvudmannen snarast lämnar uppgift till hemkommun när en elev har slutat på skolan (7 kap. 22 § skollagen). I detta ingår att representant för huvudmannen ska dokumentera: 1) vilka elever som har slutat på skolan 2) när eleverna har slutat på skolan, 3) när huvudmannen har lämnat uppgift till hemkommun om att elev har slutat, 4) till vilka hemkommuner huvudmannen har lämnat uppgift om att en elev har slutat. Denna dokumentation ska avse perioden 16 maj 2024 till 23 september 2024. I detta ingår även att representant för huvudmannen ska redovisa på vilket sätt huvudmannen har lämnat uppgift till hemkommunerna. Huvudmannen ska inkomma med den upprättade dokumentationen.

Anmälan till socialnämnden

1. Se till att rektorn samt all personal på skolan genast anmäler till socialnämnden om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (29 kap. 13 § skollagen). I detta ingår att huvudmannen vid minst ett tillfälle innan den 23 september 2024 informerar rektorn och all personal på skolan om skyldigheten att anmäla till socialnämnden vid misstanke om

att barn far illa. Huvudmannen ska inkomma med redovisning om hur och när informationen har förmedlats.

Disciplinära åtgärder

1. Se till att rektorn samt all personal på skolan får kännedom om vilka disciplinära åtgärder som skolan får använda sig av enligt skollagen (5 kap. 6 § skollagen). I detta ingår att huvudmannen vid minst ett tillfälle innan den 23 september 2024 informerar rektorn och all personal på skolan om vilka disciplinära åtgärder som skolan får använda. Huvudmannen ska inkomma med redovisning om hur och när information har förmedlats samt dokumentation på skolans konsekvenstrappa.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:9681) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 inlett en tillsyn av Kista International School i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kista International School följer gällande bestämmelser om frånvaro, anmälan till socialnämnden, disciplinära åtgärder och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 12 december 2023 och 23 januari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. närvarolistor, frånvaroutredningar samt omdömen och betyg. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap.

8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Frånvaroutredningar

Elever och lärare uppger i intervju att lärare registrerar elevers närvaro och frånvaro vid varje lektion. Lärare uppger vidare att vårdnadshavare använder ett digitalt system för att anmäla en elev som frånvarande. Om en elev är ogiltigt frånvarande kontaktar lärare vårdnadshavare samma dag. Därutöver kontaktar lärare vårdnadshavare varje fredag för att informera om sammanlagd sen ankomst och ogiltigt frånvaro under veckan som gått. I intervju uppger studierektorn att hen följer upp elevers närvaro månadsvis respektive terminsvis. Om en elev har under 80 procent närvaro, det vill säga över 20 procent frånvaro, inleder skolan en utredning om frånvaro för eleven. Studierektorn och rektorn berättar i intervju att en frånvaroutredning genomförs i samråd med elev och vårdnadshavare samt mentor och elevhälsan.

På Skolinspektionens begäran har huvudmannen inkommit med bland annat en lista på elever som skolan har utrett för frånvaro under vårterminen 2023 och höstterminen 2023 samt elevernas tillhörande frånvaroutredningar.

I intervju uppger studierektorn följande om dokumentationen av frånvaroutredningar på skolan. När elevhälsoteamet har möten brukar studierektorn informera om vissa elever som har mer än 20 procent frånvaro. Protokoll från mötena utgör dokumentationsunderlag för frånvaroutredningar för de elever som har informerats om på mötena. För de elever som har mer än 20 procent frånvaro men som inte har informerats om på möten med elevhälsan, utgör studierektorns egna anteckningar dokumentationsunderlag för elevernas frånvaroutredningar. I intervju bekräftar studierektorn att diagram innehållande lista på elever med information om namn, klass, frånvaro i procent och notering om svar på utredning är studierektorns egna anteckningar. Studierektorn bekräftar vidare att för de elever där skolan inte har bilagt någon ytterligare handling med anteckningar, så utgör anteckningarna enligt tidigare nämnt diagram elevernas respektive frånvaroutredningar.

Anmälan till huvudman

I intervju uppger studierektorn och rektorn följande angående vilken information om frånvaroutredningar som meddelas huvudmannen. Skolledningen har möte

med huvudmannen ungefär en gång per månad och under dessa möten redovisar studierektorn en siffra på det antal elever som skolan har startat en frånvaroutredning för. Studierektorn redovisar inte namn på samtliga elever som skolan har startat en frånvaroutredning för, utan hen redovisar endast namn på de elever som har den svåraste frånvaroproblematiken. Representant för elevhälsan, som är medlem i styrelsen, bekräftar i intervju att skolledningen brukar skicka en lista till styrelsen på de frånvaroutredningar som har inletts. Ibland skickar skolan endast en siffra på antalet elever som skolan har inlett en frånvaroutredning för och ibland skickas även elevernas namn med.

Uppgift till hemkommun

I intervju uppger studierektorn och rektorn att skolan och huvudmannen inte informerar en elevs hemkommun när de inlett en utredning om frånvaro. Studierektorn och rektorn uppger vidare att skolledningen och huvudmannen har tolkat informationen från Stockholms stads hemsida som att det endast är elever med 100 procent frånvaro, det vill säga elever som inte har deltagit i några obligatoriska moment alls, som ska anmälas till hemkommunen. Eftersom skolan inte har några elever med 100 procent frånvaro, har varken huvudmannen eller skolan lämnat uppgift till någon hemkommun rörande inledda utredningar om frånvaro på skolan.

I intervju uppger rektorn därutöver att skolan och huvudmannen inte informerar en elevs hemkommun direkt när en elev, som är inskriven på skolan, inte kommer till skolan vid terminsstart. Om en elev har varit bortrest och inte kommer till skolstart försöker skolan först få tag på elevens vårdnadshavare innan uppgift lämnas till hemkommun. Detsamma gäller en elev som är inskriven för att börja i förskoleklass på skolan och inte kommer till skolan vid terminsstart. Rektorn uppger att det kan ta olika lång tid för skolan att få kontakt med vårdnadshavare och berättar att det är särskilt problematiskt att få kontakt med vårdnadshavare för elever som ska börja i förskoleklass. Rektorn tillägger att skolan och huvudmannen således väntar med att lämna uppgift till elevens hemkommun tills dess att skolan har fått tag på elevens vårdnadshavare, varför det kan dröja innan en hemkommun informeras om att en elev har slutat på skolan eller inte längre är inskriven på skolan.

Av information inkommen från skolpliktshandläggare på Stockholms kommun framgår att skolans huvudman inte lämnat uppgift om någon elev som varit frånvarande sedan september 2020. Av information inkommen framgår även att skolan inte lämnat uppgift om att elever har slutat på skolan förrän skolan kontaktats av Stockholms kommun.

Rättslig reglering

En elev i förskoleklassen eller grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolverksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång. När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommun (7 kap. 22 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Syftet med en frånvaroutredning är att skolan ska upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos eleverna. Det är en grundläggande åtgärd för elever som annars riskerar att inte nå kunskapskraven och att gå miste om den utbildning de har rätt till. Vid en frånvaroutredning ska en kartläggning göras av de orsaker som kan finnas för en elevs frånvaro. En systematisk utredning ligger sedan till grund för de åtgärder som ska vidtas för att eleven ska delta i den obligatoriska verksamheten. Det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmytna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. I Skolverkets allmänna råd anges att skolan behöver dokumentera sitt arbete med att utreda problem och vidta åtgärder för att komma till rätta med frånvaron. Därtill finns det specifika författningskrav på dokumentation för många av de åtgärder som kan bli aktuella vid en utredning (se prop. 2017/18:182, s. 56 ff.).

Av förarbetena till skollagen framgår därtill följande. Även om en rektor är den som är bäst lämpad att ansvara för att en utredning av frånvaro genomförs är det av vikt att huvudmannen får information om elevens frånvaro. Regeringen anser att

det är viktigt att huvudmannen får kännedom om omfattningen av upprepad eller längre frånvaro utifrån sitt ansvar. Det finns även skäl för en rektor att snarast lämna information till huvudmannen om när en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro har inletts. Huvudregeln bör vara att informationen ska lämnas så fort som möjligt för att huvudmannen ska kunna agera därefter. Detta moment är inte avsett att vara betungande. Det räcker till exempel med att skicka ett mejl till huvudmannen om att en utredning har inletts. Syftet med att huvudmannen snarast ska få information om elevers frånvaro är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Att huvudmannen får information om en elevs upprepade eller längre frånvaro kan i vissa fall innebära att adekvata åtgärder kan sättas in tidigare vilket i sin tur kan leda till att en elev inte behöver fastna i ett negativt mönster av frånvaro. Sådana åtgärder kan till exempel innebära kostnader för utbildning i hemmet eller på annan lämplig plats under en viss tid. Huvudmannen har även ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt. Det är vidare hemkommunen som har det övergripande ansvaret för att se till att eleven fullgör sin skolgång. För att hemkommunen ska kunna ta ansvar för skolpliktsbevakningen behöver hemkommunen ha kännedom om frånvaron bland alla elever i skolpliktsålder som är bosatta i kommunen. Huvudmän har därför en skyldighet att lämna uppgift till hemkommunen när en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en annan huvudmans skolenhet och när en utredning om upprepad eller längre frånvaro för en elev har inletts. Detta ökar möjligheten för hemkommunen att snabbt vidta de åtgärder som kan behövas för att eleven ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd (se prop. 2017/18:182, s. 62-63).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannen och skolans arbete med utredning av frånvaro för elever som har upprepad eller längre frånvaro samt i arbetet med dokumentation av frånvaroutredningar. Det finns även allvarliga brister i arbetet med anmälan till huvudman om elever med upprepad eller längre frånvaro samt allvarliga brister i arbetet med uppgift till hemkommun om elever med upprepad eller längre frånvaro respektive elever som slutar på skolan.

Frånvaroutredningar

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan informerar en elevs vårdnadshavare samma dag om en elev är frånvarande. Av utredningen framgår vidare att skolan startar en utredning om frånvaro när en elev har upprepad eller längre frånvaro samt att samråd med elev, vårdnadshavare och elevhälsa sker.

Av utredningen framgår dock att majoriteten av skolans frånvaroutredningar inte innehåller någon kartläggning av de orsaker som ligger bakom en elevs frånvaro. Frånvaroutredningarna innehåller inte heller ett tillräckligt underlag för beslut om

åtgärder för att komma till rätta med frånvaron för en elev. I sammanhanget konstaterar Skolinspektionen att flera frånvaroutredningar helt saknar information om orsaker och åtgärder. Trots att något uttryckligt dokumentationskrav för frånvaroutredningar inte är reglerat i lag, är det Skolinspektionens bedömning, utifrån förarbetena till skollagen, att det förutsätts att samtliga delar dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolan varken utreder elevers frånvaro i tillräcklig omfattning eller dokumenterar dessa utredningar på ett erforderligt sätt, vilket är en brist.

Anmälan till huvudmannen

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att skolan endast lämnar information till huvudmannen om namn på de elever, som skolan har startat en frånvaroutredning för, som bedöms ha den svåraste frånvaroproblematiken. Därtill framgår att skolledningen överlämnar denna information vid möte med huvudmannen som äger rum ungefär en gång per månad.

Enligt Skolinspektionens bedömning är det inte tillräckligt att skolan endast redovisar namn på vissa elever som skolan har inlett en frånvaroutredning för. I sammanhanget framhåller Skolinspektionen att syftet med att huvudmannen informeras om vilka elever som har upprepad eller längre frånvaro är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevernas rätt till utbildning genom att till exempel sätta in adekvata åtgärder. Därtill är det viktigt att huvudmannen får kännedom om elevers frånvaro för att huvudmannen i sin tur ska kunna uppfylla sin skyldighet att lämna uppgift till elevernas hemkommuner om upprepad eller längre frånvaro.

Enligt skollagen ska rektorn *snarast* anmäla frånvaro till huvudmannen och av förarbetena framgår att det innebär att rektorn så snart som möjligt ska anmäla frånvaro till huvudmannen. Skolinspektionen bedömer att den omständigheten att skolledningen ungefär en gång per månad lämnar över information om frånvaro till huvudmannen inte kan betraktas som att skolan så snart som möjligt anmäler frånvaro till huvudmannen.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolan varken anmäler frånvaro för alla de elever som skolan har inlett en frånvaroutredning för till huvudmannen eller att huvudmannen informeras om detta snarast av skolan, vilket är en brist.

Uppgift till hemkommunen

Av Skolinspektionens utredning framgår att huvudmannen inte lämnar uppgift till hemkommuner för de elever som skolan har inlett frånvaroutredningar för. Skolinspektionen önskar tydliggöra att huvudmannen ska lämna uppgift om de elever som har upprepad eller längre frånvaro och som skolan har inlett en

utredning om frånvaro för. Det krävs således inte, som rektorn och huvudmannen anfört, att en elev har 100 procent frånvaro för att hemkommun behöver informeras av huvudmannen om en elevs frånvaro.

Därtill framgår av utredningen att huvudmannen inte snarast lämnar uppgift till hemkommunen när en elev har slutat på skolan. Skolinspektionen konstaterar att, precis som anmälan om frånvaro till huvudmannen, ska huvudmannen lämna uppgift om frånvaro till hemkommunerna snarast. Vad rektorn uppgett om att skolan först försöker kontakta vårdnadshavare när en elev inte kommer till skolan vid terminsstart och att det således kan dröja till dess att hemkommun informeras om att en elev har slutat, är inte en godtagbar förklaring till varför hemkommuner inte informeras snarast av skolan.

I sammanhanget önskar Skolinspektionen framhålla att huvudmannen är ansvarig för att alla elever som är placerade i huvudmannens skola fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Därtill följer vikten av att huvudmannen snarast informerar hemkommunerna både om elever som har upprepad eller längre frånvaro samt om elever som har slutat på skolan. Detta för att hemkommunerna i sin tur ska kunna uppfylla sitt ansvar om skolpliktsbevakning och ha möjlighet att kunna agera i ett tidigt skede.

Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen dels inte lämnar uppgift till hemkommuner om de elever som skolan har inlett en frånvaroutredning för, dels inte snarast lämnar uppgift till hemkommuner om de elever som har slutat på skolan, vilket är en brist.

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att om personal på skolan misstänker att en elev far illa så informerar de rektorn om det, som i sin tur gör en anmälan till socialtjänsten, det vill säga orosanmälan.

Representanter för elevhälsan uppger att rektorn gör alla orosanmälningar på skolan. Om en mentor misstänker att en elev far illa vänder sig mentorn antingen direkt till rektorn eller till kuratorn. Kuratorn vänder sig i sin tur till rektorn med informationen. När informationen kommit till rektorns kännedom gör rektorn en bedömning, antingen själv eller i samband med den biträdande rektorn, om fog för en orosanmälan finns samt om en orosanmälan ska göras. En representant för elevhälsan berättar att rektorn kan bedöma att en orosanmälan inte ska göras, trots att en personal misstänker att ett barn far illa och personal delgett rektorn information om oron.

Rektorn uppger i intervju att om en personal misstänker att ett barn far illa så vänder sig personalen till rektorn eller den biträdande rektorn. Därefter träffar

rektorn eller den biträdande rektorn elev och vårdnadshavare för att ta reda på vad oron för eleven grundar sig i. Rektorn och den biträdande rektorn gör därefter en utredning för att sedan göra en bedömning huruvida en orosanmälan ska göras eller inte. Rektorn uppger att det krävs att mycket ska ha hänt för att en orosanmälan ska göras. Rektorn upprättar samt skriver på samtliga anmälningar till socialnämnden.

Rättslig reglering

Bestämmelser om skolpersonals skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (29 kap. 13 § skollagen).

Var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialnämnden (14 kap. 1 c § socialtjänstlagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannen och skolans arbete med anmälningar till socialnämnden.

Av utredningen framgår att personal på skolan själva inte gör en anmälan till socialnämnden vid misstanke om att ett barn far illa, utan de kontaktar rektorn som i sin tur gör en bedömning om en anmälan till socialnämnden ska göras. Skolinspektionen konstaterar att anmälningsskyldigheten är personlig, vilket innebär att var och en som arbetar inom skolan har ett ansvar att lämna en anmälan till socialnämnden om den anställde misstänker att ett barn far illa.

Skolinspektionen bedömer därmed att personal på skolan inte uppfyller skollagen och socialtjänstlagens krav om anmälningsskyldighet. Om skolan har som rutin att det alltid är rektorn som lämnar anmälan till socialnämnden är det av stor vikt att huvudmannen säkerställer att anmälningsskyldigheten fullföljs även om rektorn inte delar personalens oro för eleven.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju berättar elever och personal att skolan använder sig av en konsekvenstrappa för disciplinära åtgärder och att sista steget i konsekvenstrappan är utskrivning.

I intervju uppger rektorn att sista steget i konsekvenstrappan lades till av rektorn inför innevarande läsår, vilket personal informerades om i augusti. Det sista steget om utskrivning är tänkt att symbolisera att det alltid finns en gräns. Steget infördes mot bakgrund av att eleverna på skolan är ivriga och ofta frågar om de olika stegen

i konsekvenstrappan. Rektorn berättar att skolan aldrig har använt utskrivning som disciplinär åtgärd samt att skolan inte heller avser att göra det.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap 2 § skollagen).

Enligt 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (7 kap. 3 § skollagen).

En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket (10 kap. 35 § skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannen och skolans arbete med disciplinära åtgärder.

Av utredningen i ärendet framgår att skolan har en rutin om disciplinära åtgärder som innebär att sista steget i konsekvenstrappan är utskrivning. Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att en fristående huvudman endast kan skriva ut en elev, det vill säga inte längre ge fortsatt utbildning åt en elev, om elevens hemkommun nekat tilläggsbelopp för aktuell elev eller att eleven fått en ny skolplacering. Därtill konstaterar Skolinspektionen att det saknas lagstöd för en skola att använda utskrivning som disciplinär åtgärd. Vad rektorn uppgett om anledning till införandet av rutinen samt att skolan aldrig har använt utskrivning som disciplinär åtgärd eller kommer att använda utskrivning som disciplinär åtgärd, föranleder inte Skolinspektionen att göra någon annan bedömning än att aktuell rutin om disciplinära åtgärder och utskrivning strider mot gällande bestämmelser.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Al-Kowneyn utbildning centrums verksamhet vid Kista International School uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaro, anmälan till socialnämnd och disciplinära åtgärder. Det finns därför skäl att förelägga Al-Kowneyn utbildning centrum att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att skolan utreder behov av särskilt stöd för de elever som uppvisar svårigheter i kunskapsinhämtning och inläring. Rektorn förklarar vidare att flera elever som skolan har startat en frånvaroutredning för inte har utretts för särskilt stöd eftersom eleverna inte har uppvisat svårigheter i kunskapsinhämtning och inläring. Detta trots att frånvaron för flera elever, enligt rektorn, har resulterat i att elevernas betyg har försämrats.

Huvudmannen har i yttrande till Skolinspektionen förklarat att skolan alltid genomför en utredning om särskilt stöd om skolan finner det relevant, även där frånvaro kan vara en effekt av elevens svårigheter.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultat på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att skolan utreder elever för särskilt stöd om de uppvisar svårigheter i kunskapsinhämtning och inläring. Därtill framgår att skolan utreder elever för särskilt stöd om skolan finns det relevant, även där frånvaro kan vara en effekt av elevens svårigheter.

Skolinspektionen konstaterar att en utredning om särskilt stöd ska göras dels för elever som befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, dels för elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Andra svårigheter kan till exempel handla om en elev med en funktionsnedsättning, psykosocial problematik, psykisk ohälsa, svårigheter i det sociala samspelet, koncentrationssvårigheter eller upprepad eller långvarig frånvaro¹.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer således inte att Al-Kowneyn utbildning centrum brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Johanna Olsson.

Utredaren Madeleine Åberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Fredrik Aronsson medverkat.

¹ Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, sidan 10.